

KABINET HAVEL - Úsvit v Čechách

cyklus diskusí s kritickou reflexí současné české společnosti

listopad 2008 - listopad 2009

www.usvitvcechach.cz

ČESKÁ KRAJINA - o vztahu člověka ke krajině, přírodnímu a kulturnímu bohatství

On-line rozhovor se DAVIDEM VÁVROU

22. dubna 2009 14:00-15:00 hod., webové stránky týdeníku Respekt

O vztahu člověka ke krajině, k přírodnímu a kulturnímu bohatství, jste mohli diskutovat s Davidem Vávrou, architektem, hercem a spisovatelem.

David Vávra absolvoval stavební fakultu ČVUT a Akademii výtvarných umění v Praze. Je spoluzakladatelem divadla Sklep, které vzniklo v 70. letech 20. století v Praze. Jako architekt působí především v Praze a okolí. Je také spoluautorem televizního naučně populárního seriálu České televize o moderní architektuře Šumná města, kterým i provází. Působí též coby příležitostný básník, obzvláště při slavnostních příležitostech.

On-line rozhovor navazuje na cyklus diskusí pořádaných Masarykovou univerzitou, Divadlem Husa na provázku a občanským sdružením DIALOG centrum, o.s. pod názvem "KABINET HAVEL - Úsvit v Čechách", který je věnován reflexi současné české společnosti u příležitosti dvacátého výročí listopadových událostí roku 1989 a poběží od listopadu 2008 do listopadu 2009. Cyklus začal 8. listopadu 2008 diskusí "Prolog s Václavem Havlem". Více na <http://www.usvitvcechach.cz/>.

(Rozhovor je hodinový, je tedy časově ohraničen, proto výběr dotazů a také rozsah odpovědí je na odpovídajícím. Rozhovory podléhají pravidlům diskusního fóra uvedeným v obchodních podmínkách.)

odkaz: <http://respekt.ihned.cz/rozhovory/c1-36786150-o-ceske-krajine-s-davidem-vavrou>

Pane Vávro, chtěl bych se Vás zeptat na architekturu Liberce. Jak se díváte na zbourání obchodního domu Ještěd? Měla tato stavba z hlediska historického či jiného pohledu význam?

Jiří Kůna 21.4. 13:38

Liberec je mimořádné sudetské město, kde Češi dokázali harmonicky navázat na německé vertikály, čehož svědectvím je nejkrásnější stavba 20. stol. televizní věž Ještěd. Proto si myslím, že stejnojmenný obchodní dům měl být jako učitý protipól zachován i pro příští generace. A to si myslím i přes své určité výtky vůči této stavbě. Jinak před Hubáčkem klobouk z hlavy dolů.

David Vávra 22.4. 14:28

Máte k nějakému místu v české krajině silný citový vztah? Co je to za místo, v čem je vám blízké?

Kabinet Havel 21.4. 18:43

Spíš by se mi chtělo říct, jestli je nějaké místo, ke kterému nemám vztah a v mysli žádné nenalézám. S městy, krajinou a domy je to jako s vlastními dětmi, nemůžete říct, které máte raději.

David Vávra 22.4. 14:30

Jak se určitá doba může zapsat do krajiny, tváří měst a vesnic?

Jak se zapsalo 20. století do české krajiny a jak se do krajiny zapíše naše současná doba?

Kabinet Havel 21.4. 19:09

Asi tak jak to vidíte. Protože naše doba má téměř neomezené stavební prostředky, je v krajině vidět. Proto bysme měli s krajinou zacházet velice obezřetně. Ale na druhé straně zase popřát tomu, abysme viděli, co stavěli naši předci, tedy kolem staveb, které jsou vnímány z dálkových pohledů, je třeba kácet.

Samozřejmě to neznamená, že podporuji hovadské kácení stromů kolem cest. Strom se téměř nikdy nerozjel proti autu a za to, že jsou řidiči neukáznění, by neměly trpět výrazné krajino tvorné aleje. Protože třeba v budoucích krizích budeme zase chodit pěšky, nebo jezdit na kole, cože tedy můžeme i teď, a to potom přirozené společenství stromů oceníme.

David Vávra 22.4. 14:37

Ostatní města jako ze sumna nejsou? To si je máme prohlížet jako sami?

Kubykula 22.4. 02:16

Děkuji za tento dotaz. Ano, i my sami víme, a trochu nás to i mrzí, že další města si musíte dohledat sami, nebo to udělají naše děti. Ale, když děláte nějaký televizní cyklus 13 let a během natáčení zešedivíte a zestárnete, tak máte chuť dělat i něco částečně jiného. Zkrátka, neměl by to být nekonečný receptář o architektuře.

David Vávra 22.4. 14:40

Setkal jste se při putování českou krajinou s geniem loci / duchem / atmosférou místa? Existuje genius loci? Jak ho vnímáte?

Kabinet Havel 22.4. 10:27

Tudle jsem ho zase potkal a o víkendu taky, ale to jsem zrovna byl v Dublinu. Drželi jsme se za ruce a kráčeli spolu městem. S géniem je to asi jako se šumností, téměř nevím o místě, kde by nebyl, dokonce i tam, kde byl zprzněn, popraven, vymazán, pokřiven, stále přebývá.

David Vávra 22.4. 14:42

Jaký máme vztah ke krajině? Jsme vůči ní dostatečně zodpovědní? Jak krajinu využíváme a přetváříme?

Kabinet Havel 22.4. 11:03

Odověď není jednostranná. Jak jí někdo brutálně ničí, jiný zase z vlastního přesvědčení zachraňuje. Ničitelé mají většinou silnější prostředky než obránci. Přesto je nakonec příroda zaroste plevelem. Co mě však popouzí, je s jakou arogancí se chováme k předměstským sídelním útvarům. Většinou na zelených lukách a zemědělské půdě vznikají obytné celky, které postrádají urbání hierarchii. Necítíte zde hlavní a vedlejší ulici, dům na nároží se tváří stejně jako dům v řadě, v domech není možno ani pracovat, natož pak nabízet nějaké služby. Sociální skladba obyvatelstva je také téměř stejná, takže se tyto celky vyliďňují a zalidňují, asi tak, jako nabíhají na obrazovku současné seriály, které jsou možná vzorem úspěšného bytí. A tak se nám vrší průměrná katalogová řešení, bez přírody, bez zeleně, a tím pádem jedinou dominantou zahrady je cákanec modrého bazénu, u kterého pod firemním slunečníkem je zažívána naše vlastně velice pozitivní současnost.

David Vávra 22.4. 14:53

Jaký máme vztah k existujícím hodnotám, které vytvořili naši předkové? Do jaké míry existující věci/stavby rozvíjíme či naopak přebíjíme novým?

Kabinet Havel 22.4. 11:41

Jako v tvůrčím architektovi a současně hledačském vnímání minulosti se i uvnitř mne odehrává zápas mezi absolutní tvůrčí svobodou na jedné straně a ochránářským památkářem na druhé. Chci pocíťovat svobodu po dlouhé společenské diskusi, odstranit i památku a nahradit ji skutečně moderním objektem, který společnost v daném místě opravdu potřebuje. Avšak vedle toho mě provokují nekultivované zásahy do minulosti, které jsou vedeny tu leností, tu hloupostí, tu i ziskuchtivostí.

David Vávra 22.4. 14:59

Jak vnímáte prostředí českých měst a vesnic? Jak se v nich žije? Jak na nás působí a jak nás ovlivňují? A jak naopak my měníme jejich podobu?

K. H. 22.4. 11:59

Protože to mám v Čechách rád, mnohdy i zničené prostředí vesnic a měst mě dekadentně přitahuje. Jinak, protože hodně cestuji českou krajinou, se rád vracím na stejná místa, kde pozoruji pozvolnou proměnu, ale pod stále stejným úhlem pohledu z místní kavárny. Tuto podobu pohledu měním tím, že občas nějakou kavárnu či dům navrhnu.

David Vávra 22.4. 15:04

Nacházíte v české krajině tvůrčí inspiraci pro svou práci? Odráží se v nás nějak krajina, ve které žijeme a jakým způsobem?

Kabinet Havel 22.4. 12:07

Já snad nenacházím nic co by se ve mě neodráželo. Takže třeba i nějaká pěkná fotbalová akce na našem plácku Sklepovských Sršáňů se možná někde v podvědomí promění v uspořádání předmětů v interiéru. Myslím, že se krajina odráží téměř v každém člověku. Tak jako mají Portugalci v očích odlesk svých vzdálených kolonií, tak nad ruskými nekonečnými roviny se líně převaluje trýzeň co vlastně dělat, vedle toho mají ostravští horníci oči obmalovány šminkou uhlí.

David Vávra 22.4. 15:09

Je podle vás vývoj architektury provázán s vývojem hudby, novými hudebními styly?

Markéta Mikulčíková 22.4. 13:07

Myslím, že se to nedá úplně zobecnit. Ale přesto ve vyprázdněných neofunkcionalistických prostorách se přísně potulují minimalistické tóny.

David Vávra 22.4. 15:11

Zlepšil se za posledních dvacet let vkus Čechů co se týče architektury a jsou již schopni vyvarovat se podobným ošklivostem jako bylo podnikatelské baroko?

VI. Richtmoc 22.4. 13:32

U lidí, kteří pátrají, se vkus zlepšil, protože ve společenské hierarchii je architektura sexy, ale ve středním proudu, díky přívalu časopisů podporujících průměrnou architekturu se zhoršil. Sám nevím, jestli příští generace nebudou s chtivostí oblizovat a glorifikovat podnikatelské baroko jako zvláštní zvrhlou estetiku.
David Vávra 22.4. 15:15

Jak nejmýstižněji byste nazval současnou českou městskou architekturu?

Šimon Koucký 22.4. 13:45

Jako střet občasných, velice zdařilých solitérů, s podprůměrným celkem.

David Vávra 22.4. 15:16

Dobrý den, nejsem expert ale architektura mě trochu zajímá. Prohlížím si proto tu a tam současné stavby, at již bydlení, infrastrukturu či výrobní a obchodní prostory. Co si myslíte Vy, na které stavby se budou naši potomci chodit dívat jako my obcházíme stavby z 30 let? Nějak v tom chaosu nevidím příklady toho, co dlouhodobě obstojí. Děkuji

Ondrej Elias 22.4. 14:11

Znám jednu takovou stavbu, ale musíme ji nejprve postavit. Je to knihovna Jana Kaplického. A vedle toho si řady staveb svých kolegů velice vážím.

David Vávra 22.4. 15:19